

БАЋОВИЋИ

На простору ломне Горе Црне
ђе пландују са овцама срне
и у крда купе на солила,
ђе је сестра, хајдуцима вила,
ђе се горде питоме падине
и ђе соко као муња сине,
када гони птицу рад плијена,
ђе је глава, слободи цијена!
Ђе пастири јатагане носе
и ђе виле расплијећу косе,
ђе пред четом језде харамбаше,
оружје се од рођења паше
а ођела нема без левора,
ђе вјекују гусле од јавора,
ђе су горски катуни и села,
ђе Васкрса нема без Распела,
ђе се љуте честитају ране?...
Та крајина, зове се Бањане!

Ту се крсна свијећа ужиже
са које се Слава Богу диже,
ту лешине освајачке труну
а јунаци, оружјем се куну,
ту се рађа да би се гинуло
и у вјечну, бесмртност винуло,
ту је чојство, карактеру мјера
и гаји се Светосавска вјера,
ту је бестраг крвничких лешина,
с'јатагана Ђока Бањанина
и мрамори знани и незнани,
ето то су поносни Бањани!...

У том леглу крутих узданица,
ниче братства БАЋОВИЋА клица
да се са њом покољења диче,
да им српски гуслар химну кличе
а опело чини историја,
окле сјеме њихово проклија!?

Сад слушајте за браство Мулина,
како сретете крвава судбина:
Мулине се Баћа, бјеше кула,
до Стамбола, по јунаштву чула!
Вјерна љуба Марија његова,

породи му јато соколова,
Свевишњи их срећом благосиља
па добише: Саву и Васиља
а за њима Стевана, Лимуна,
Дуку, Риста, па је кућа пуна,
братским јатом од шест наследника,
сваки паше сабљу од челика
и сијају са људског дувара,
шест ханцара и шест џефердара!
Крв хајдучка у вене им тече,
сви бијаху турске главосјече,
још имају огњевитог змаја,
што јунаштвом и сабљом одваја,
јер не бјеше штите од насиља,
к'о сокола Баћовић Васиља!...

Зборио је везир из Травника:
Нема вишег катила, крвника
од Васиља, што с'браћом дежура
у Бањане нахију каура,
још то дрско, каурско копиле
ни од моје не зазире силе!?
Суво злато и дукате да'ћу
да Васиља и његову браћу,
главом видим на стржево коље,
због њиховње дрске самовоље!
Па у јаду, Мушовићу пише:
Купи чету и не чамај више,
да катилско посијечеш влаше,
на њега ми жалбе додијаше!...

Па за Бадње Јутро турци ране,
оглашеној кули у Бањане
јер никшићке потурице клете,
атаре вјере познају адете
да код Срба о Бадњему дану,
сва се чељад купе на дивану...
У Бањане турска чета бану
да Мулине Баћа , бјеле дворе,
огњем Светог Бадњака сагоре,
да Бадњи Дан нико не преживи,
да им затру сјеме у одиви,
да им крсну свијећу угуле
и запрећу у пепео куле!?
Буљукбаша поче да дозива:
Каурине има ли те жива,
честитам ти по вољи Алаха,

судњу уру, Бадњега сабаха!?
Вук се горски од тога не страви
него кликну: Превјерени брави,
за Бадњи Дан и ми и ви знамо,
ни жељене госте не примамо
а камо ли незване и мрске
па слушајте потурице дрске,
губите се испред наше куће
кад РОЖДЕСТВУ, спремамо свануће
да Бадњаке не каљате мене,
кључевима, крви превјерене!!!
Тада турчин пријетњом досоли:
Наша сила Христоса не моли!?
Баћо њему: Беже мени годи
да погинем кад се Христос роди!
Па синове, кликну соколове:
На јатаган ђецо, Христос зове,
за крст часни и ми ћемо сада
к'о Југ Богдан с'девет својих нада!...
Тад Васиља сина кликоваше:
Ће си јутрос, искро наде наше,
зашто јутрос с'Бадњаком зачама
да се нађеш у невољи нама?
Ако од нас не прживи нико,
аманет ти, уздаће велико,
наших глава, ти осветник буди
да нам жртви, српски гуслар гуди!...
Кад за Баћом пет синова крену,
"удар нађе искру у камену",
сјече Баћо а ђецу соколи,
крв се турска преко прага проли,
но и турци са свих страна лете,
старог Баћа оштра ђорда срете,
старина се на бадњаке свали
и крвљу их освешта и зали,
крв његова, свештено је сјеме,
окле ниче Баћовића племе!...
У то Васиљ с'бадњацима стиже,
од кастига коса му се диже!?
Ат помамни под Херкулом рже,
соко ханџар из појаса трже
па с њиме, кликну у десници:
На јатаган, браћо осветници,
наша прошлост са Косова зове
да сјечемо аге и бегове!
А кад виђе оца Баћа главу
на Бадњаке у пјену крваву,
ханџаром је у једноме маху,
два балије послао Алаху
а двојицу тојагом Бадњака

да им буде црна земља лака!
Онда браћа, куражна његова,
полећеше на хорду бегова,
модри огањ с'кубура зајеча,
наста кастиг и крвава сјеча,
Баћовићи старог оца свете,
турске главе на све стране лете,
у крвавом, пливају попришту
да спасење Мухамеду ишту
ил'опроштај код Христа Господа,
што се српског одрекоше рода!?
Братске пушке, Баћовића дома,
плотунима, међу снагом грома,
јатагани по некрсту режу,
алакају турци у метежу!...

Преживјела звјерад у расулу,
утекоше уз танану кулу
да спасење траже код нејачи,
страх животу, славу им помрачи;
а Марија са унучадима,
са снахама и тешком јадима,
док одајом некрст заудара,
кори турке хајдучица стара:
Ће је ваше јунаштво и слава
кад ви нејач, животе спасава?...
Тад Марији збори буљукбаша:
У твоје смо руке мајко наша,
спасавај нас од Васиља сина,
добром ће ти вратит царевина!
Мајка кликну са горњега боја:
О Васиље узданице моја,
ужди кулу, мајчин очни виде
нек' на моју душу гријех иде,
нека рђе, бадњаке запамте
када почну у огњу да пламте,
па моје ти материнске хране,
ужди кулу нек памте Баћане,
ужди срећо, нашег ти пепела
јер Васкрса нема без распела!...
Кад чу Васиљ глас мајке спартанке,
купи сламу и суве огранке
да учини како мајка рече
и курбане некрштене пече!?
Не гријешу душу, рече неко,
губа ће те мајчино млијеко;
Да је султан са ПОРТОМ уљега
и цијела свита поред њега,
не вриједе мајке и порода
па не примај гријех од Господа!...

Вук се горски с'муком предомисли
а турци се у гомилу стисли,
ошинути горчином пораза,
страх животу, лиши их образа
а пред правдом истопа се сила,
Буљукбаша цвили са носила:
Каурине весела ти душа
када јутрос мајку не послуша;
у бањанске, више вилајете,
неће наше долазити чете
ако данас сачувамо главу,
па светкујте и Божић и Славу!...
Гледа Васиљ јаде како клече
па овако одбруси и рече:
Ево фишек носите Никшићу
и реците бегу Мушовићу
да је фишек једина цијена,
сваке главе бањанског племена!!!
Нек'поручи травничком везиру
да Бањане остави на миру
и у Никшић нек'нам дочек спрема,
међу нам помирења нема
до коначне победе и циља,
то је њему поздрав од Васиља!...

Из Баћове крви са бадњака
ниче братство људи и јунака!
Нису знали турци крвопије,
крв невина кад бадњак прелије
да потомство с'тога жртвеника
у регистар иде бесмртника,
јер земаљски живот браћо мила,
може скратит нечовјечна сила
али вјечни никад спознат неће,
док је крста и док је свијеће!...
А последије крвавих Бадњака,
с'Баћовића људскога оцака,
што из крви Христове проклија,
вазда један крв војводски сија
јер је њиног дома војводина,
прелазила са оца на сина!...

Ће су други, тешко кадри стићи,
стизали су горди Баћовићи
да свештају крваве пољане,
ђе се земље светосавске бране
и досегли бесмртне висине,
ђе се жигви, жпошто се погине!...
За Лимуна Баћовића кнеза,
зборило се, срце му не преза

на крвника вазда да удари,
страх презире, за живот не мари!...
Мало бјеше сабље од мегдана
к'о војводе Баћовић Јована,
дрхтала је турска царевина
од овога Васиљевог сина!
Како овај соко поносити
срете турке на Никшићкој Кити,
а кућа му и звање наложи,
Салих паши на мегдан уложи
а обије војске замучаше,
прате мегдан војводе и паше
но ђе звијер да пркоси лаву,
ману Јован скиде паши главу!
Али после у том љутом боју,
даде Јован зорну, главу своју
и крв проли на рођеној груди,
тај потомак јунака и људи,
после безброј крвавих битака,
нека му је црна земља лака!...
Брат од брата војводство узима
па на глави Баћовића Сима,
грб војводски сија за заслуге,
из бојева с'Голије и Дуге,
ђе је Симо на турке удара
уз војводу Сочицу Лазара!
Господар је Петровић Никола,
наговара' овога сокола
да му изда лава од мегдана,
Ковачевић, војводу Стојана,
с'чије сабље још труну лешине,
богазама планине Сомине!...
Књаз Николи, Симо одговори:
Зар бољему да пресуде гори!?
Господару, Оатрошког ми Свеца,
од Стојана царевина страца
и бољега сокола од њега
не испили гнијездо Херцега!!!
Свак' ће душу огријешит књаже,
ко Стојана изда и поткаже
да угоди српским крвницима,
то је поздрав и теби и њима
од војводе Баћовића Сима
па се мани узалудње приче,
кад знаш окле наша лоза ниче!...
Часно браство Баћовића има
Јовановог, Војводу Максима,
што разгони аге и бегове
просторима земље Херцегове
и краву, прегази пољану,

када "Пушка Невесињска" плану
и крвнике на биљегу чека
уз војводу Павловића Пека
и остале српске бесмртнике,
на крилима "идеје велике"
да коначно српство уједине:
Црне Горе и Херцеговине!...
Он разгони буљук крвника
са четама својих браственика,
од Требиња па до Дубровника
ал' код мјеста Глуве Смокве клете,
јуначка га погибија сретe,
нек' је слава овом људском лаву,
што сто пута замијени главу!...

А у току Другог Свјетског Рата,
Баћовића, кућа је позната,
изњедрила Петра војеводу,
Отаџбини, краљу и народу
а Дража је произвео њега,
командантом источног Херцега,
да се брани српска земља наша
од фашиста, Ислама, усташа...
Краљ су Петар и његова влада,
одабрали Баћовића тада,
у вихору крвавога рата,
да под звањем иде делегата
на Самиту о рату и миру,
савезничких сила у Каиру!...

Кад вјековна мржња, бујат поче
од Рудога, Чајнича и Фоче,
муслиманско усташко цвијеће,
на род српски, офанзиву креће
а Ђуришић Павле с' четницима
у претијек крену крвницима
и војводи Баћовићу јавља:
Хитај петре, за спас православља,
овог пута, мора вода Дрина,
бит' гробница наша или њина!?
Тад Баћовић крену ешалоне,
па кокарде полумјесец гоне
а за Петром јато браственика,
крену јуриш од Калиновика
док крвничке превјерене псине,
сахранише у корито Дрине!...
Штити Петар четири године
српски живаљ из Херцеговине,
ал' на крају Другог Свјетског рата,
комунизам, закуца на врата,

тајном игром Тита и Стаљина
па четнике сретe зла судбина
јер српскога издадоше краља,
србождери Западних земаља!?
Храбри Петар Баћовићу оста
у прогону код Зиданог Моста,
међу много незнатих јунака,
без надгробног биљега и знака,
без опела, попа и спровода,
неста задњи Баћовић војвода!?

Баћовићи узданице круте
уз Спартанце овдје поменуте,
изњедрише још безброј јунака,
са својега људскога оцака!...
Српска лучо, Господ вам помог'о,
што би било другијема много
за вашу је ловор славу мало,
БАЋОВИЋИ, СРПСКО ОГЛЕДАЛО !!!